

Współpraca gospodarcza: Niemcy

Ostatnia aktualizacja: 2010-08-16

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC Współpraca gospodarcza z Polską

1. Informacje ogólne

powierzchnia	357 tys. km ²
liczba krajów związkowych (landów)	16
ludność	82, 3 mln
przyrost naturalny	0,0 %
głowa państwa (prezydent)	Christian Wulff
premier (kanclerz)	Angela Merkel (CDU)
minister gospodarki i technologii	Rainer Brüderle (CSU)
przynależność do Unii Europejskiej	członek założyciel

Republika Federalna Niemiec składa się z 16 krajów związkowych (landów). Każdy z landów posiada własną konstytucję, parlament i rząd, a na płaszczyźnie federalnej jest reprezentowany w Izbie Wyższej (Bundesrat). Parlament (Bundestag) składa się z 614 posłów. Niemcy liczą 82, 3 mln ludności i tym samym są w UE krajem o największej liczbie mieszkańców, z czego 1, 8 mln to Turcy a reszta 5, 5 mln to inni cudzoziemcy. Jest to najgęściej zaludniony kraj w Europie, gdyż na 1 km kwadratowy przypada 231 mieszkańców (dla porównania gęstość zaludnienia w Polsce wynosi 124 osoby/km²).

2. Sytuacja gospodarcza

Niemcy należą do najbardziej rozwiniętych krajów przemysłowych świata, a ich gospodarka jest trzecią co do wielkości gospodarką po USA i Japonii. W 2009 roku PKB Niemiec zmniejszył się o - 5% (w 2008 o +1,3%), a wielkość produktu krajowego brutto (PKB) wyniosła 2.364 mld EUR, co w przeliczeniu na głowę mieszkańca stanowi 30,0 tys. EUR. Rozwój gospodarki niemieckiej jest zależny przede wszystkim od produkcji przemysłowej, inwestycji i eksportu, w mniejszym stopniu od konsumpcji. PKB Niemiec to 27% całego PKB Unii Europejskiej. Deficyt budżetowy w 2009 r. wzrósł m.in. z powodu wydatków na kreowanie popytu w okresie recesji do - 3,3%. Dług publiczny osiągnął w 2009 r. poziom 68,5% PKB.

Niemcy do 2008 r. były największym na świecie eksporterem towarów, ale w 2009 r., po spadku eksportu o ok. 18% straciły swą przewagę na rzecz Chin. Ponad jedna trzecia produktu krajowego brutto to wartość eksportu (993 mld EUR w 2008 roku). Ponad 60% wartości wymiany handlowej ukierunkowane jest na kraje UE. Od 1 maja 2004 r. następuje szybki wzrost wymiany handlowej z nowymi krajami członkowskimi w tym z Polską. Coraz

większego znaczenia nabierają stosunki handlowe i gospodarcze z tzw. wschodzącymi rynkami w Azji, jak Chiny i Indie.

Na 2010 rok rząd niemiecki zakłada wzrost PKB o ok. 1,4% oraz wzrost deficytu budżetowego do - 5,3% poziom 2,2%.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009
PKB na 1 mieszkańca (w tys. €)	28,5	29,5	30,3	30,0
PKB (w mld €)	2 302,7	2 423,0	2 489,0	2 364,0
PKB (dynamika w %)	2,9	2,5	1,3	-5,0
Deficyt budżetowy (% PKB)	-2,0	0,0	-0,5	-3,3
Dług publiczny (% PKB)	67,8	65,3	63,0	68,5
Inflacja (w %)	1,7	2,2	1,7	0,8
Bezrobocie (w %)	10,8	8,3	8,2	7,8
Eksport (w mld €)	883,8	969,0	992,7 + 2,8%	813,4 - 18,2%
Import (w mld €)	704,0	770,0	814,5 + 5,8%	676,5 - 27,2%
Bezpośrednie inwestycje zagraniczne (mld €) rocznie: narastająco:	25,1 688	b.d.	x	x
Inwestycje bezpośrednie Niemiec za granicą (mld €) narastająco:	63,3 403	b.d.	x	x

Źródło: Eurostat, Destatis

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Traktat Akcesyjny ze Wspólnotami Europejskimi i ich krajami członkowskimi, który wszedł w życie w dniu 1.05.2004 r. posiada podstawowe znaczenie dla całokształtu współpracy gospodarczej i wymiany handlowej między Polską a krajami Unii Europejskiej, w tym z RFN. Poza tym, szereg kwestii związanych ze współpracą gospodarczą regulują bilateralne umowy międzyrządowe, uzupełniające postanowienia Traktatu Europejskiego. Są to między innymi:

- Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania podatków od dochodu i od majątku (Dz.U. 2005 nr 12 poz. 90);
- Umowa w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji (Dz.U. 1991 nr 27 poz. 116);
- Traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 17 czerwca 1991 r., który zawiera część gospodarczą odnoszącą się do współpracy Polski i RFN zarówno o charakterze ściśle dwustronnym, jak też wielostronnym (Dz.U. 1992 nr 14 poz. 54).

4. Polsko - niemieckie obroty towarowe

W całym minionym 20-leciu RFN pozostawała pierwszym partnerem handlowym Polski. W 2009 r. obroty wyniosły 48,7 mld EUR (-21,4%), w tym 25,1 mld EUR polskiego eksportu (-13,8%) i 23,5 mld importu (-28,2%). Udział Niemiec w polskim eksporcie ogółem sięga 26%

i w imporcie 22%. Polska dla RFN jest 13. partnerem handlowym jako ich importer (2,8%) i 10. jako kraj, do którego Niemcy eksportują swoje towary (3,2%).

W strukturze towarowej polskiego eksportu na rynek niemiecki dominują części i akcesoria do pojazdów samochodowych, meble, silniki spalinowe, pojazdy samochodowe, miedź rafinowana, druty, aparatura odbiorcza dla telewizji, konstrukcje do budowy mostów, statki i łodzie. Największy udział w eksporcie miały maszyny i urządzenia mechaniczne oraz sprzęt elektryczny (22%), metale nieszlachetne (17%) oraz pojazdy (15%).

W polskim imporcie przeważają: części i akcesoria do pojazdów samochodowych, pojazdy samochodowe, oleje ropy naftowej, części do silników, leki, wyroby walcowane i artykuły z żeliwa lub ze stali, artykuły z tworzyw sztucznych, okucia, maszyny i urządzenia mechaniczne. Największy udział w imporcie miały maszyny i urządzenia mechaniczne (25%), metale nieszlachetne (16%), pojazdy i statki (14%) oraz tworzywa sztuczne i wyroby z kauczuku (12%).

Wyniki polsko-niemieckich obrotów towarowych w latach 2005-2009 r., wg statystyk polskich, obrazuje poniższe zestawienie (w mln EUR):

	2005	2006	2007	2008	Dynamika 2007=100	12 mies. 2009*	Dynamika 12/2009 2008=100
Eksport	20.142,0	23.776,2	26.370,1	29.124,1	110,4	25.117,3	86,2
Import	20.024,0	23.854,6	29.023,1	32.755,2	113,2	23.532,1	71,8
Obroty	40.166,0	47.630,8	55.393,2	61.879,3	111,9	48.649,4	78,6
Saldo	+ 118,0	-78,4	-2.653,0	-3.631,1	*	+1.585,2	*

Źródło: * dane szacunkowe MG

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Niemcy są na 2 miejscu (po Niderlandach) wśród najważniejszych inwestorów zagranicznych w Polsce. Wg danych NBP skumulowana wartość niemieckich inwestycji na koniec 2008 r. wyniosła 18,2 mld EUR, co daje 16% udział w inwestycjach zagranicznych ogółem i 2. miejsce wśród największych inwestorów zagranicznych.

W 2009 roku inwestorzy niemieccy zainwestowali ok. 1 mld EUR. Szacuje się, że łączna wartość zainwestowanego przez firmy RFN kapitału wyniosła na koniec 2009 roku ponad 19,0 mld EUR.

Polskie inwestycje w Niemczech wg szacunków Ambasady RP w Berlinie wynoszą ok. 650 mln EUR. Wśród największych inwestorów znajdują się m.in. PKN Orlen S.A. (zakup 494 stacji benzynowych BP w północnej części Niemiec) oraz Grupa Ciech (przejęcie w 2007 r. za 75 mln EUR fabryki sody kalcynowanej w Stassfurcie w Dolnej Saksonii).

6. Dostęp do rynku

Z dniem 1 maja 2004 r. została wprowadzona unia celna i tym samym usunięte w obrocie handlowym między Polską i Niemcami wszelkie ograniczenia ilościowe i środki pozataryfowe. Rozbudowany system przepisów administracyjnych sam w sobie może stanowić barierę dla polskich firm, niemniej nie można mówić o stosowaniu barier o

charakterze administracyjnym. Znacznym utrudnieniem jest natomiast literalne przestrzeganie przez miejscowe organy administracji obowiązujących przepisów, celem zmniejszenia konkurencyjności obcych, w tym polskich, firm. Bariery o charakterze administracyjnym w zakresie dostępu do rynku pracy i usług są natomiast okresy przejściowe. Obejmują one świadczenie usług przez delegowanych pracowników w sektorze usług budowlanych i pokrewnych, sprzątaniu budynków, inwentarza i środków transportu oraz dekoratorstwie wnętrz. Świadczenie usług w tym zakresie odbywa się nadal na podstawie Umowy z dnia 31 stycznia 1990 r. o oddelegowaniu pracowników polskich przedsiębiorstw do realizacji umów o dzieło w RFN (kontyngent). Ograniczenia wynikające z okresów przejściowych nie obejmują usługodawców samodzielnie prowadzących działalność na własny rachunek w Polsce i świadczących usługi transgraniczne w RFN. W dniu 30 kwietnia 2011 r. upływa okres przejściowy w zakresie ograniczenia swobody świadczenia usług we wszystkich branżach, a umowa międzyrządowa z 1990 r. przestanie obowiązywać. Tym samym polscy przedsiębiorcy nie będą mieli obowiązku uzyskiwania zezwolenia Ministra Gospodarki oraz pozwoleń na pracę dla pracowników delegowanych do wykonywania usług w RFN.

7. Polskie placówki ekonomiczno-handlowe w RFN

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Berlinie

Botschaft der Republik Polen
Abteilung für Handel und Investitionen
Leipziger Platz 2
D-1C117 Berlin
Tel:(0-04930)206-226-710;
Fax: 206-226-730
e-mail: info@wirtschaft-polen.de [1]
web: <http://www.wirtschaft-polen.de/> [2]

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Konsulatu Generalnego RP w Kolonii

Abteilung für Handel und Investitionen
Generalkonsulat der Republik Polen
An der Alteburger Mühle 6
D - 50968 KÖLN
Bundesrepublik Deutschland
Tel:0049221/34-99-11
Fax: 34-99-10
e-mail: info.koeln@wirtschaft-polen.de [3]
web: <http://www.wirtschaft-polen.de/> [2]

Wydział Ekonomiczny Ambasady RP w Berlinie

Botschaft der Republik Polen
Lassenstr. 39, 14193 Berlin
Tel: (+49 30) 26343000
Faks: (+49 30) 263430011
www.berlin.polemb.net [4]

sierpień 2010 r.

Departament Spraw Europejskich